

EL DAVANTAL DE

Fa poc temps, en Tísner i jo vam parlar d'economia. Ja és estrany que ens ocupéssim d'un tema a partir dels aspectes més primaris de l'administració domèstica. Però com que tothom en parla!

M'agradaria d'entendre-ho

A més, en Tísner i jo tenim parents comuns a Mèxic, i amics pels quals sentim un gran afecte. I ocorre, com tothom sap, que Mèxic travessa una situació difícilíssima i la seva moneda, que temps era temps fou una divisa forta, s'està liquant materialment, es fon entre els dits dels seus usuaris. Per exemple, el matí d'un dia qualsevol, aglú veu en un aparador un producte que necessita, comprovar que no porta els diners necessaris per comprar-lo i

es proposa de tornar-hi a la tarda. Però resulta que a la tarda, la cosa desitjada ha doblat el preu que tenia poques hores abans. És una inflació galopant, que no troben la manera d'aturar. I el cas és que Mèxic és un país amb importants riqueses naturals i un element humà abundant i prou apte per a treure'n partit.

No és, tan sols, que el Tísner i jo no ho entenguem, sinó que (segons les notícies que ens arriben) tampoc no ho entenen els mexicans ni els residents d'altres nacionalitats en aquelles terres. L'economia, de vegades, és molt misteriosa, però en altres sembla inclinada a doloroses plagasitats, com passa en aquests països americans del sud que, en arribar les seves divises al fons del pou, n'inventen unes altres amb un nom nou i apa, continuen tobogan avall amb alegries repintades. La veritat és que això ho devien aprendre d'Europa, com tantes altres coses no massa recomanables. Algun país del vell Continent ha fet veritables filigranes arreglant zeros darrera de les unitats, o suprimint-los per decret de dos en dos o de tres en tres.

El cas de Mèxic ofereix precedents molt singulars. He explicat en ocasions anteriors (i demano disculpes per repetir-me) que segons contenen veus — populars o no — Pancho Villa, un dia, fascinat pel poder que emanava d'uns trossos de paper acolorits i adornats amb xifres, emprats per unes institucions anomenades bancs, va preguntar als seus assessors d'on sortien i com els feien. Van explicar-li l'existència d'unes màquines que els fabricaven amb una gran rapidesa i Pancho Villa ho va veure clar de seguida, perquè era un gran intuïtiu: ordenà als seus lloctinents que s'incautessin d'una d'aquelles màquines, tot relicant alhora l'operari que la fes anar. De moment — diuen — fou oli en un llum. Els *dorados* de Villa, els famosos genets de la Divisió del Nord, entraven a les botigues (la majoria de les quals eren regentades per espanyols que s'aplicaven a fer l'Amèrica) i es proveïen d'allò que necessitaven. A l'hora de pagar, ho feien amb els bitllets de producció pròpia, més aviat barroers i estampats damunt una varietat de papers que depenia de requisites revolucionàries. El botiguer deia que aquells bitllets no valien, i els dorados l'apuntaven amb les seves temibles armes de foc i replicaven: *¿Como no van a valer, jefe?* I sí, ja ho crec, valien... Talment com si els emparés amb sòlides reserves el banc més poderós del planeta.

Admeto que hi hagi qui s'escandalitzi per caure en semblances carregades de banalitat, però el cas és que ara sabem que una part de la crisi mundial és atribuïble a que el valor real de la moneda que circula no és emparat per les reserves equivalents dipositades en els bancs nacionals. La diferència més evident és que els bitllets de curs legal són molt més ben fetes, més enganyadores a cop de vista. I que els fan circular amb intimidacions més fines, més impregnades de subtilesa.

Hi ha qui diu que la solució pot ésser el retorn al patró or, amb el qual ni el Tísner ni jo no estem pas prou familiaritzats. Ens mirem, amb una mirada plena de pressentiments, els anells de matrimoni, l'únic or que tenim (mai tan ben dit) a mà.

P E R E C A L D E R S